

สรุป

ถาม
ตอบ

และ
แบบฝึกหัด

ภาษาไทย

วิทย์ภาษา

ม.๑

- เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน
- เนื้อหาสมบูรณ์ครบถ้วน
- คัดสรรแม่นยำ
- ย่อยบทเรียนให้ง่าย
- มีแบบฝึกหัดให้ทดสอบ

พร้อมเฉลยครบถ้วน

แม่น! ตรงตามหลักสูตรปัจจุบัน

เรียบเรียงโดย
เอกรัตน์ อุดมพร

ตัวเข้ม
เพิ่มคะแนน
เตรียมสอบ
ประจำภาค

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วย กระดาษดีบับเบิล เอ
กระดาษจากไม้ปลูก ไม่รบกวนไม้ธรรมชาติ

ราคา
99 บาท

ISBN 978-616201262-4

9 786162 012624

ภาษาไทย

ม.๑

วิธภาษา

- ◆ เป็นประโยชน์ในการเรียนและการสอบ
 - ◆ ย่อเนื้อหาครบถ้วน
 - ◆ สรุปสาระ
 - ◆ ย่อยบทเรียนให้ง่าย
 - ◆ อธิบายศัพท์ให้กระจ่าง
- ช่วยให้ได้คะแนนสอบมากขึ้น
- ◆ ตรงตามหลักสูตรปัจจุบัน

เรียบเรียงโดย

เอกรัตน์ อุดมพร

ภาษาไทย

ม.๑

คำนำ

ภาษาไทย ม.๑ วิวิธภาษา เล่มนี้ มีเนื้อหาตรงตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยช่วยอธิบายความ ขยายความ เนื้อหาให้เข้าใจง่าย มีความชัดเจนแจ่มชัดยิ่งขึ้น บางส่วนช่วยในการจำและช่วย ให้ทำข้อสอบได้ถูกต้องแม่นยำให้คะแนนสูง

การที่เรียนให้เก่งตั้งแต่ชั้นต้น ๆ เมื่อเรียนในชั้นสูง ๆ ขึ้นไป ก็เรียนได้โดย ไม่ยาก มีความสุขสบายในการเรียน

ขอให้หนู ๆ เพิ่มความขยันขึ้นอีกสักนิด ให้คู่มือเพิ่มคะแนนสอบควบคู่ไป กับการเรียนวิวิธภาษา ม.๑ การเรียนภาษาไทยทั้งหลักภาษา และการใช้ภาษา จะเป็นไปด้วยดี จะมีความรู้ความเข้าใจ เมื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันก็จะเกิด ความเชี่ยวชาญยิ่งขึ้น จนกลายเป็นคนเก่งโดยไม่รู้ตัว

ขอให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน
ประสบความสำเร็จในการสอบ คิดชอบ ทำดี ตลอดไป
เอกรัตน์ อุดมพร

ภาษาไทย

ม.๑

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ ๑ ภาษามีสัท	๑๑
๑. เนื้อหาสาระโดยย่อ	๑๑
๒. ข้อคิดจากเรื่อง	๑๑
๓. สัทภาษา.....	๑๒
๔. การอ่านพยัญชนะที่ไม่มีรูปสระกำกับ	๑๒
๕. คำอธิบายศัพท์	๒๐
แบบฝึกหัด บทที่ ๑	๒๕
บทที่ ๒ วิธีงามความพอเพียง	๒๙
๑. เนื้อหาสาระโดยย่อ	๒๙
๒. ข้อคิดจากเรื่อง	๓๐
๓. การพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่าน	๓๑
๔. คำเชื่อม	๓๑
๕. อักษรที่ไม่ออกเสียง	๓๒
๖. การอ่านพยางค์ที่มี รร (รอ หัน)	๓๕
๗. พยางค์หนัก-พยางค์เบา	๓๗
๘. บทเสริมอ่าน	๔๐
ทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียง	๔๐
๙. คำอธิบายศัพท์	๔๑
แบบฝึกหัด บทที่ ๒	๔๗
บทที่ ๓ เพื่อนกัน	๕๑
๑. เนื้อหาสาระโดยย่อ	๕๑
๒. ข้อคิดจากเรื่อง	๕๒
๓. ภาษาพูด-ภาษาเขียน	๕๒
๔. ชนิดของคำ.....	๕๓

ภาษาไทย

ม.๑

สารบัญ

	หน้า
๕. คำนาม	๕๓
๑. คำนามสามัญ	๕๓
๒. คำนามวิสามัญ	๕๓
ข้อสังเกต	๕๓
๖. คำสรรพนาม	๕๔
ข้อสังเกต	๕๔
๗. คำอธิบายศัพท์	๕๕
แบบฝึกหัด บทที่ ๓	๕๗
บทที่ ๔ แต่งให้งามตามที่เหมาะสม	๖๑
๑. เนื้อหาสาระโดยย่อ	๖๑
๒. ข้อคิดจากเรื่อง	๖๒
๓. การสรุปใจความสำคัญ	๖๒
๔. คำประสม	๖๒
๕. คำอธิบายศัพท์	๖๔
แบบฝึกหัด บทที่ ๔	๖๕
บทที่ ๕ รอให้น้ำลายไหลเสียก่อน	๖๙
๑. เนื้อหาสาระโดยย่อ	๖๙
๒. ข้อคิดจากเรื่อง	๗๐
๓. การใช้ภาษาวรรณศิลป์	๗๐
๔. คำซ้อน	๗๑
ข้อสังเกตความหมายของคำซ้อน	๗๒
๕. คำซ้ำ	๗๒
คำซ้ำหลายแบบ	๗๒
คำซ้ำที่เป็นสำนวน	๗๓
๖. คำอธิบายศัพท์	๗๔
แบบฝึกหัด บทที่ ๕	๗๙

ภาษาไทย

ม.๑

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๖ เก็บมาเล่า เอามาคุย	๘๓
๑. เนื้อหาสาระโดยย่อ	๘๓
๒. ข้อคิดจากเรื่อง	๘๓
๓. คำพ้อง	๘๔
๓.๑ คำพ้องเสียง	๘๔
๓.๒ คำพ้องรูป	๘๕
๓.๓ คำพ้องรูป-พ้องเสียง	๘๖
๓.๔ คำพ้องความ	๘๗
๔. คำอธิบายศัพท์	๘๘
แบบฝึกหัด บทที่ ๖	๙๑
บทที่ ๗ เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม	๙๕
๑. เนื้อหาสาระโดยย่อ	๙๕
๒. เรียนรู้เรื่องสำนวน	๙๕
สุภาษิต	๙๕
๑. สุภาษิตที่มาจากคำสอนในศาสนา	๙๕
๒. สุภาษิตที่เป็นคำกล่าวของโบราณจารย์	๙๖
คำพังเพย	๙๖
๓. คุณค่าทางภาษาของสำนวนไทย	๙๗
๔. อธิบายคำศัพท์	๙๘
แบบฝึกหัด บทที่ ๗	๑๐๑
บทที่ ๘ เสียงเพลงกับเสียงกรีด	๑๐๕
๑. เนื้อหาสาระโดยย่อ	๑๐๕
๒. ข้อคิดจากเรื่อง	๑๐๖
๓. คำอุทาน	๑๐๖
๔. มารยาทในการชมการแสดง	๑๐๖

ภาษาไทย

ม.๑

สารบัญ

	หน้า
๕. การเขียนบรรยาย	๑๐๗
๖. การใช้ความเปรียบ	๑๐๗
๗. คำอธิบายศัพท์	๑๐๘
แบบฝึกหัด บทที่ ๔	๑๑๔
บทที่ ๙ เทียบท่าเรือ	๑๑๔
๑. เนื้อหาสาระโดยย่อ	๑๑๔
๒. ข้อคิดจากเรื่อง	๑๑๙
๓. การเขียนเชิงพรรณนา	๑๑๙
๑. กลวิธีสรรคำ	๑๑๙
๒. กลวิธีการแฝงความ	๑๑๙
๓. การใช้สำนวน	๑๒๐
๔. คำวิเศษณ์	๑๒๐
๕. ประโยค	๑๒๐
๖. คำอธิบายศัพท์	๑๒๑
แบบฝึกหัด บทที่ ๙	๑๒๕
บทที่ ๑๐ คิดต่างกัน แต่อยู่ร่วมกันได้	๑๒๙
๑. เนื้อหาสาระโดยย่อ	๑๒๙
๒. ข้อคิดจากเรื่อง	๑๓๐
๓. การแสดงความคิดเห็น	๑๓๐
๔. มารยาทในการแสดงความคิดเห็น	๑๓๐
๕. เจตนาในการสื่อสาร	๑๓๑
๖. การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร	๑๓๑
๗. คำอธิบายศัพท์	๑๓๑
แบบฝึกหัด บทที่ ๑๐	๑๓๔

ภาษาไทย

ม.๑

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑๑ บ.ก. ที่รัก	๑๓๗
๑. เนื้อหาสาระโดยย่อ	๑๓๗
๒. จุดหมาย	๑๓๗
๒.๑ จุดหมายส่วนตัว	๑๓๗
๒.๒ จุดหมายกิจธุระ	๑๓๘
๓. หลักการเขียนจุดหมาย	๑๓๙
๑. เนื้อหาสาระ	๑๓๙
๒. การเลือกใช้คำให้เหมาะสม	๑๓๙
คำขึ้นต้นจุดหมาย	๑๔๐
การใช้คำสรรพนาม	๑๔๐
การใช้คำลงท้ายจุดหมาย	๑๔๐
การใช้คำตามระดับภาษา	๑๔๑
๔. รูปแบบจุดหมาย	๑๔๑
๕. คำนำหน้านาม	๑๔๒
๑. คำนำหน้านามตามฐานะของบุคคล	๑๔๒
๒. คำนำหน้านามตามยศ	๑๔๓
ยศทหารบก	๑๔๓
ยศทหารเรือ	๑๔๓
ยศทหารอากาศ	๑๔๔
ยศตำรวจ	๑๔๔
๓. คำนำหน้านามบอกอาชีพหรือตำแหน่ง	๑๔๕
๖. คำอธิบายศัพท์	๑๔๕
แบบฝึกหัด บทที่ ๑๑	๑๔๘

ภาษาไทย

สารบัญ

ม.๑

	หน้า
บทที่ ๑๒ ท่องเว็บเก็บความรู้ การพบสมบัติของโลกล้านปี	๑๕๑
๑. เนื้อหาสาระโดยย่อ	๑๕๑
๒. ความรู้จากเรื่อง	๑๕๑
๓. อินเทอร์เน็ต	๑๕๑
๔. การรับสารจากอินเทอร์เน็ต	๑๕๒
๕. การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต	๑๕๒
๖. คำอธิบายศัพท์	๑๕๒
แบบฝึกหัด บทที่ ๑๒	๑๕๕
บทที่ ๑๓ โครงการเด่น เขียนเน้นเป็นกระบวนการ	๑๕๙
๑. เนื้อหาสาระโดยย่อ	๑๕๙
๒. ข้อคิดจากเรื่อง	๑๖๐
๓. โครงการกับการเรียนรู้	๑๖๐
๔. คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน	๑๖๑
คำชุดที่ ๑... เพา ย่าง ปั้ง	๑๖๑
คำชุดที่ ๒... ดู มอง แล เหลือบ ชำเลียง อ่าน ส่อง	๑๖๑
คำชุดที่ ๓... ตำหนิ ดู ว่า ดำ	๑๖๑
คำชุดที่ ๔... กิน แดก ยัด สวาปาม รับประทาน ฉับ เสวย	๑๖๒
คำชุดที่ ๕... เพิ่มกับเติม โกรธกับแค้น หลอกกับลวง	๑๖๒
๕. คำอธิบายศัพท์	๑๖๒
แบบฝึกหัด บทที่ ๑๓	๑๖๕
บทที่ ๑๔ คำเพราะเสนาะทำนอง	๑๖๙
๑. บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง	๑๖๙
ความรู้จากเรื่อง	๑๖๙
๒. กลอนสวด	๑๖๙
ชนิดของกลอนสวด	๑๖๙

ภาษาไทย

ม.๑

สารบัญ

	หน้า
๓. กาพย์	๑๗๐
๓.๑ กาพย์ยานี ๑๑	๑๗๐
แผนผังกาพย์ยานี ๑๑	๑๗๐
วิธีอ่านกาพย์ยานี ๑๑	๑๗๐
๓.๒ กาพย์ฉบ้ง ๑๖	๑๗๑
แผนผังกาพย์ฉบ้ง ๑๖	๑๗๑
วิธีอ่านกาพย์ฉบ้ง ๑๖	๑๗๑
๓.๓ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๔	๑๗๒
แผนผังกาพย์สุรางคนางค์ ๒๔	๑๗๒
วิธีอ่านกาพย์สุรางคนางค์ ๒๔	๑๗๒
๔. คำอธิบายศัพท์	๑๗๓
แบบฝึกหัด บทที่ ๑๔	๑๗๕
บรรณานุกรม	๑๗๙

สรุป ถ้าม-ตอบ และแบบฝึกหัด
ภาษาไทย ม.๑
วิธิภาษา

เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอบ

เนื้อหาสมบูรณ์ครบถ้วน

คัดสรรสาระแม่นยำ

ย่อยบทเรียนให้่ง่าย

มีแบบฝึกหัดให้ทดสอบ

ช่วยให้ได้คะแนนสอบสูงขึ้น

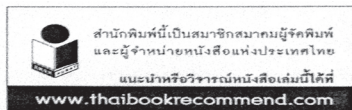
แม่น /ตรงตามหลักสูตรปัจจุบัน

เอกรัตน์ อุดมพร

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

สรุป ถาม-ตอบ และแบบฝึกหัด ภาษาไทย ม.๑ วิวิธภาษา

ชื่อผู้เรียบเรียง	เอกรัตน์ อุดมพร
บรรณาธิการ	บุญศรี ไพรัตน์
ผู้ช่วยบรรณาธิการ (วิชาการ)	บุญช่วย เรืองเดช
ผู้ช่วยบรรณาธิการ (ศิลปกรรม)	อมรศักดิ์ บุญเรือง
รูปเล่ม	นงนภัส พิกุลทอง
พิสูจน์อักษร	พิธิ จ่านงไทย
	ปภัสสร ขจัดภัย
	พัชรีพร ทองมา
ธุรการ	ธนภัทร สุขถนอม
ปก	อมรศักดิ์ บุญเรือง
พิมพ์ครั้งที่ ๑	กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วย กระดาษรีไซเคิล ๑๐๐% กระจายจากไม้ปลูก ไม่รบกวนไม้ธรรมชาติ

จัดพิมพ์ : บริษัท สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนาจำกัด

๑๒ หม่อมแฝ้ว แยก ๓ ถนนพระราม ๖ ซอย ๔๑ แขวงสามเสนใน

เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐

โทร. ๐๒-๒๗๙-๖๒๒๒ (อัตโนมัติ ๑๕ คู่สาย)

โทรสาร ๐๒-๒๗๙-๖๒๗๓-๔

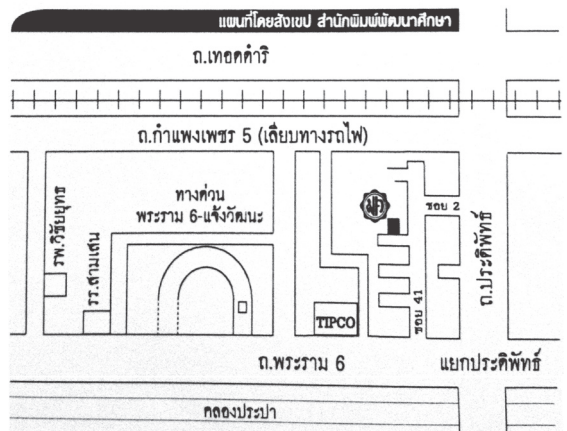
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์เพิ่มทรัพย์การพิมพ์

๑๑๗/๒๒ หมู่ ๕ ซอยบางไผ่พัฒนา ถนนนครอินทร์ ตำบลบางไผ่

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

ผู้พิมพ์ : ผู้โฆษณา

นายธนพัฒน์ สุขมงคลกุล

คำนำ

วิชาภาษาไทยนั้น จะว่ายาก ก็ยาก จะว่าง่าย ก็ง่าย ที่ว่ายาก ก็เพราะว่ามีหลายคนเรียนไม่ค่อยรู้เรื่อง ที่ว่าง่าย ก็เพราะว่ามีหลายคนเรียนเข้าใจดี

ที่เป็นดังนี้ มิใช่เพราะบางพวกหัวทึบ บางพวกหัวดี หากแต่เป็นเพราะบางพวกเอาใจใส่ไม่เพียงพอ ในขณะที่บางพวกเอาใจใส่ดีถึงดีมาก

วิชาภาษาไทย มีหลักที่ต้องทำความเข้าใจ และต้องจดจำให้ได้ เบื้องต้นจะต้องทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้งเสียก่อน จึงจะทำให้จดจำได้ง่าย

การจดจำโดยไม่ได้ทำความเข้าใจ จะเป็นภาระที่หนักสมองมากเกินไป และไม่เป็นผลดีในการเรียนชั้นสูงๆ ต่อไป

การจะเรียนวิชาภาษาไทยให้ได้ดี ต้องอาศัยการอ่านบ่อยๆ อ่านเป็นประจำสม่ำเสมอ ทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้ง อย่าให้ค้างคาอยู่ในใจ จากนั้นการจะจดจำหลักเกณฑ์ก็ไม่ยากอะไร

หนังสือคู่มือต่างๆ จะช่วยได้มาก ขอให้มิติดตัวเป็นที่ปรึกษา แล้วจะไม่มีปัญหาในการเรียน

สรุป ถาม-ตอบ และแบบฝึกหัด ภาษาไทย ม.๑ วิชาภาษาไทย เล่มนี้ ได้จัดทำขึ้นตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ อันเป็นหลักสูตรที่ใช้เรียนใช้สอนกันในปัจจุบัน

ขอให้นักเรียนอ่านเนื้อหาสาระ ที่มีการถาม-ตอบเป็นข้อๆ ให้ดี แล้วนักเรียนจะสามารถทำความเข้าใจและจดจำหลักภาษาไทยและการใช้ภาษาไทยได้แม่นยำขึ้น และหมั่นทำแบบฝึกหัดบ่อยๆ พร้อมฝึกหัดทำแนวข้อสอบท้ายเล่มเป็นประจำ จะช่วยเสริมความเข้าใจให้แจ่มแจ้งชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยให้มีความเคยชินและฉับไวในการสอบแต่ละครั้ง

ขอให้นักเรียนจงโชคดีประสบความสำเร็จในการเรียนทุกๆ คน

เอกรัตน์ อุดมพร

สารบัญ

บทที่ ๑	ภาษามีสพลัง	๙
	๑. เนื้อหาสาระเรื่องภาษามีสพลัง	๙
	๒. ข้อคิดจากเรื่องภาษามีสพลัง	๑๐
	๓. พลังภาษา	๑๑
	๔. การอ่านพยัญชนะที่ไม่มีรูปสระกำกับ	๑๑
	แบบฝึกหัด บทที่ ๑ ภาษามีสพลัง	๑๕
บทที่ ๒	วิธีงามความพอเพียง	๒๐
	๑. เนื้อหาสาระเรื่องวิธีงามความพอเพียง	๒๐
	๒. ข้อคิดจากเรื่องวิธีงามความพอเพียง	๒๒
	๓. การพิจารณาคูณค่าของเรื่องที่อ่าน	๒๒
	๔. คำเชื่อม (สันธาน)	๒๓
	๕. อักษรที่ไม่ออกเสียง	๒๔
	๖. การอ่านพยางค์ที่มี รร (รอ หัน)	๒๗
	๗. พยางค์หนัก - พยางค์เบา	๒๙
	๘. บทอ่านเสริม ทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียง	๓๐
	แบบฝึกหัด บทที่ ๒ วิธีงามความพอเพียง	๓๒
บทที่ ๓	เพื่อนกัน	๓๖
	๑. เนื้อหาสาระเรื่องเพื่อนกัน	๓๖
	๒. ข้อคิดจากเรื่องเพื่อนกัน	๓๗
	๓. ภาษาพูด - ภาษาเขียน	๓๗
	๔. ชนิดของคำ	๓๘
	๕. คำนาม	๓๙

๖. คำสรรพนาม	๓๙
๗. คำบุรุษสรรพนาม	๓๙
แบบฝึกหัด บทที่ ๓ เพื่อนกัน	๔๒

บทที่ ๔ แต่งให้غامตามที่เหมาะ	๔๗
๑. เนื้อหาสาระเรื่องแต่งให้غامตามที่เหมาะ	๔๗
๒. ข้อคิดจากเรื่องแต่งให้غامตามที่เหมาะ	๔๙
๓. การสรุปใจความสำคัญ	๔๙
๔. คำประสม	๕๐
แบบฝึกหัด บทที่ ๔ แต่งให้غامตามที่เหมาะ	๕๒

บทที่ ๕ รอน้ำลายไหลเสียก่อน	๕๗
๑. เนื้อหาสาระเรื่องรอน้ำลายไหลเสียก่อน	๕๗
๒. ข้อคิดจากเรื่องรอน้ำลายไหลเสียก่อน	๕๘
๓. การใช้ภาษาวรรณศิลป์	๕๘
๔. คำซ้อน	๕๙
๕. คำซ้ำ	๖๑
๕.๑ คำซ้ำที่ว่ไป	๖๑
๕.๒ คำซ้ำที่เป็นสำนวน	๖๒
๕.๓ คำบางคำที่มีรูปซ้ำ แต่ไม่ใช่คำซ้ำ	๖๒
แบบฝึกหัด บทที่ ๕ รอน้ำลายไหลเสียก่อน	๖๓

บทที่ ๖ เก็บมาแล้ว เอามาคุย	๖๗
๑. เนื้อหาสาระเรื่องเก็บมาแล้ว เอามาคุย	๖๗
๒. ข้อคิดจากเรื่องเก็บมาแล้ว เอามาคุย	๖๘
๓. คำพ้อง	๖๘
๓.๑ คำพ้องเสียง	๖๘
๓.๒ คำพ้องรูป	๗๐

๓.๓ คำพ้องรูป – พ้องเสียง	๗๐
๓.๔ คำพ้องความ	๗๑
แบบฝึกหัด บทที่ ๖ เก็บมาแล้ว เอามาคุย	๗๓
บทที่ ๗ เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม	๗๘
๑. เนื้อหาสาระเรื่องเข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม	๗๘
๒. เรียนรู้เรื่องสำนวน	๗๙
๒.๑ สุภาษิต	๗๙
๒.๒ คำพังเพย	๘๐
๒.๓ คุณค่าทางภาษาของสำนวนไทย	๘๒
แบบฝึกหัด บทที่ ๗ เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม	๘๓
บทที่ ๘ เสียงเพลงกับเสียงกรีด	๘๘
๑. เนื้อหาสาระเรื่องเสียงเพลงกับเสียงกรีด	๘๘
๒. ข้อคิดจากเรื่องเสียงเพลงกับเสียงกรีด	๘๙
๓. คำอุทาน	๘๙
๔. มารยาทในการชมการแสดง	๙๐
๕. การเขียนบรรยาย	๙๐
๖. การใช้ความเปรียบ	๙๑
แบบฝึกหัด บทที่ ๘ เสียงเพลงกับเสียงกรีด	๙๕
บทที่ ๙ เทียวท่าเรือ	๙๙
๑. เนื้อหาสาระเรื่องเทียวท่าเรือ	๙๙
๒. ข้อคิดจากเรื่องเทียวท่าเรือ	๑๐๑
๓. การเขียนเชิงพรรณนา	๑๐๑
๔. คำวิเศษณ์	๑๐๓
๕. ประโยค	๑๐๓
แบบฝึกหัด บทที่ ๙ เทียวท่าเรือ	๑๐๕

บทที่ ๑๐	คิดต่างกัน แต่อยู่ร่วมกันได้	๑๐๙
	๑. เนื้อหาสาระเรื่องคิดต่างกัน แต่อยู่ร่วมกันได้	๑๐๙
	๒. ข้อคิดจากเรื่องคิดต่างกัน แต่อยู่ร่วมกันได้	๑๑๐
	๓. การแสดงความคิดเห็น	๑๑๑
	๔. มารยาทในการแสดงความคิดเห็น	๑๑๒
	๕. เจตนาในการสื่อสาร	๑๑๒
	๖. การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร	๑๑๓
	แบบฝึกหัด บทที่ ๑๐ คิดต่างกัน แต่อยู่ร่วมกันได้	๑๑๔
บทที่ ๑๑	บ.ก. ที่รัก	๑๑๘
	๑. เนื้อหาสาระเรื่อง บ.ก. ที่รัก	๑๑๘
	๒. จดหมาย	๑๑๙
	๒.๑ จดหมายส่วนตัว	๑๑๙
	๒.๒ จดหมายกิจธุระ	๑๑๙
	๓. หลักการเขียนจดหมาย	๑๒๑
	๓.๑ เนื้อหาสาระ	๑๒๑
	๓.๒ การเลือกใช้คำ	๑๒๒
	๓.๓. รูปแบบจดหมาย	๑๒๔
	๔. คำนำหน้านาม	๑๒๕
	๔.๑ คำนำหน้านามตามฐานะของบุคคล	๑๒๕
	๔.๒ คำนำหน้านามตามยศ	๑๒๖
	๔.๓ คำนำหน้านามบอกอาชีพหรือตำแหน่ง	๑๒๗
	แบบฝึกหัด บทที่ ๑๑ บ.ก. ที่รัก	๑๒๘
บทที่ ๑๒	ท่องเว็บเก็บความรู้	๑๓๒
	๑. เนื้อหาสาระเรื่องท่องเว็บเก็บความรู้ “การค้นพบสมบัติของโลกล้านปี”	๑๓๒
	๒. ความรู้จากเรื่องท่องเว็บเก็บความรู้ “การค้นพบสมบัติของโลกล้านปี”	๑๓๒
	๓. อินเทอร์เน็ต	๑๓๓
	๔. การรับสารจากอินเทอร์เน็ต	๑๓๓
	๕. การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต	๑๓๔
	แบบฝึกหัด บทที่ ๑๒ ท่องเว็บเก็บความรู้	๑๓๕

บทที่ ๑๓	โครงการเด่น เขียนเน้นกระบวนการ	๑๔๐
๑.	เนื้อหาสาระเรื่องโครงการเด่น เขียนเน้นกระบวนการ	๑๔๐
๒.	ข้อคิดจากเรื่องโครงการเด่น เขียนเน้นกระบวนการ	๑๔๑
๓.	โครงการกับการเรียนรู้	๑๔๒
๔.	คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน	๑๔๒
	แบบฝึกหัด บทที่ ๑๓ โครงการเด่น เขียนเน้นกระบวนการ	๑๔๕
บทที่ ๑๔	คำเพราะเสนาะทำนอง	๑๕๐
๑.	กลอนบทละคร - ความรู้จากเรื่อง	๑๕๐
๒.	กลอนสวด	๑๕๐
๓.	ทำนองกลอนสวด	๑๕๑
	๓.๑ การสวดพระมาลัย	๑๕๑
	๓.๒ การสวดไอ้เอ็งวิหารราย	๑๕๑
๔.	กาพย์	๑๕๒
	๔.๑ กาพย์ยานี ๑๑	๑๕๒
	๔.๒ กาพย์ฉบัง ๑๖	๑๕๓
	๔.๓ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘	๑๕๓
	แบบฝึกหัด บทที่ ๑๔ คำเพราะเสนาะทำนอง	๑๕๕
	แนวข้อสอบวิวิธภาษา ม.๑	๑๖๐
	เฉลยแนวข้อสอบวิวิธภาษา ม.๑	๑๖๗